

Uredništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Rokopisov ne vrača.

Poštnina

gotovini.

Upravništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Telefon šte. 7.

Izhaja vsak četrtek zjutraj in stane poštino vred celoletno 24 Din, za leta 12 Din, za leta 6 Din. Posamezna številka 7.

# SLOVENSKA STRAŽA

## GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor 3 mm visok in 42 mm širok) 75 p. Pri večkratni objavi primeren popust. Posamezna številka 75 p.

6. šte. V. leto.

Gornja Radgona, dne 8. februarja 1923.

V. leto.

## V boj za avtonomijo Slovenije!

(Glosa k proglasu Jugoslov. kluba.)

(Konec.)

VII.

### Agrarna reforma.

Zgodovina razdobja od zadnjih volitev v ustavodajno skupščino do predstojčih volitev nam kaj jasno govori, kako stališče so zavzemale razne stranke v tem velevažnem vprašanju. Slovenska ljudska stranka pa je vedno smatrala rešitev tega vprašanja kot bistven del svojega programa. Karkoli se je v tem oziru dosedaj „storilo“ — je bilo vse preveč enostransko in agrarna reforma je raznim strankam služila le za doseg strankarskih ciljev. Vladajoče stranke (demokrati, samostojneži i. t. d.) so ali s pomočjo plemenske hegemonije (samovlade), bodisi s pomočjo umazane strankarske korupcije ali z neresno in plitvo demagogijo dosegle neke takozvane uspehe, ki pa so le navidezni. — Dokaz: Plemenska hegemonija se najjasnije izraža v žalostnem dejstvu, da so se vladajoči potrudili, naseljevati po bogatem in pitomem (nasprotno od divje) Sremu izključno le srbske kmete, ravnatako po Vojvodini in Slavoniji, dočim se siromašni hrvatski in slovenski kmetje pošiljajo v južne kraje, kjer nimajo nobenih pogojev za življenje in kjer so izpostavljeni noč in dan skrajno slabim varnostnim razmeram in sploh niso pred tolpami več varni za golo življenje, kamoli za imetje. — S čim se je uganjala korupcija, umazana strankarska korupcija? — Z naseljevanjem dobrovoljcev, ki bi se naj za svoj idealizem lahko nagradili na čisto drugačen način in v drugi, morda izdatnejši obliki. Najgršo strankarsko demagogijo pa je z agrarno reformo uganjala zemljoradniška stranka. — Vlada ima težek odgovor glede skrajne gospodarske pasivnosti kršne Dalmacije. Ali je v bogati Jugoslaviji potrebno, da sploh en človek strada, kamoli kmetje, kakor sedaj ravno dalmatinski in črnogorski. Agrarno vprašanje se mora vsepovsod, vzlasti pa v Dalmaciji, Bosni in Črnigori rešiti na zakonit način, zelo pravično, skratka tako, da ne bo nihče oškodovan. Princip pravice vladaj v celi državni upravi, prav posebno pa še pri rešitvi velevažnega problema agrarne reforme. Kmet mora postati zakonitim potom pravi lastnik zemlje. — Agrarna reforma ni za nas (SLS) strankarska fraza in demagoško sredstvo, ona je za nas problem, katerega rešitev je naša sveta naloga!

### Za socialno pravičnost.

Z jasnimi računi in čistimi rokami stoji Slovenska ljudska stranka pred svojimi volilci ter se sklicuje ne-le na svoj program, katerega izvaja dosledno, ampak sklicuje se predvsem na svoje delo, ki se zrcali v globokem pojmovanju socialne pravičnosti v duhu naukov svete Cerkve. Vsepovsod in ob vsaki priliki so se poslanci Jugoslovanskega kluba borili vstraj-

no za to, da se zaščitijo najbednejši sloji kmečko-delavskega ljudstva, ljudstva, ki tvori jedro našega državlanskega stroja. Program SLS je socialno tako pravičen in tako širokogruden, da zahteva popolno socialno pravičnost do vseh stanov. Ako pogledamo nazaj v prva leta naše mlade države, vidimo, da je Jugoslovanski klub vstrajno na braniku tlačanih in izkoriščanih — ravno v dobi najostudnejšega preganjanja delavcev. Resničnost te trditve dokazuje nastop Jugoslovanskega kluba pri sprejetju zakona o zaščiti delavcev, o delavskem zavarovanju i. t. d. Odločno je nastopil proti nasilnemu bajonetnemu režimu, ki je vedno stal na strani izkoriščevalcev. — O delovanju v opisani smeri dokazujejo številne delavske organizacije po Sloveniji, Bosni in Hercegovini in Dalmaciji. — Jugoslovanski klub se je energično zavzel za to, da je vlada oskrbela pasivne kraje z živili. Vlada je vedno samo obljubovala, dala nekaj denarja na razpolago, denarja s katerim so operirali razni strankarski eksponenti na svoj račun, to je na račun stranke, kateri ni bilo toliko do pomoči pasivnim krajem, kakor na pridobitvi številnih pristašev.

Končujemo s tem serijo člankov, katere je pisec namenil v to, da javnosti razlože v jasnejših črtah volilni program Slovenske ljudske stranke, ki je stranka ravnopravnosti in socialne pravičnosti. Iz volilnega proglasa se jasno vidi, da stranka ne obeta drugega, kakor nadaljevanje svojega naporenega dela za blagor ljudstva. — Kdor malo trezno razmišlja, mora priti do jasnega zaključka, da edino Slovenska ljudska stranka drži na svoj delovni program, kakor na sveto prisego. Zato bo celokupni slovenski narod volil 18. marca samo listo Slov. Ljudske stranke.

## Kako čuvajo orjunci (Jugoslov. fašisti) ugled države in avtoriteto ustave?

(Dopis iz Celja.)

Prošli teden so priredili tukajšnji Nemci svojo predpustno veselico, zvan „Jagaball“ (lovski ples). Nemci so menda slutili, da jih bodo neodgovorni elementi napadli in so se poprej seveda zastražili. Kljub temu pa so prišli ljudje, ki si domišljujejo, da so sol Jugoslavije ali vsaj njena hrbtenica — takozvani orjunci, kakor se naziva družba vrtoglavih nacionalnih ekstremistov, pa so začeli razbijati in rogoviliti ter napravili precejšno škodo. Vlada, ki je ples iz enostavnega vzroka, da je pri nas vsak državljan enakopraven dovolila je potom pokr. namestnika g. Ivana Hribarja izdala sledeči razglas: Nam. št. 131.

### Rojaki! Slovenci!

Sinoči je bilo Celje prizorišče obžalovanja vrednih dogodkov. Nekaj domačih, nekaj pa od drugod prispelih mladih ljudi, katerih idealizem zlorablja gotovi brezvestneži v samopašne svoje namene, vzelo je brezpomembno nemško veselico, ki se je prav pod tistim imenom in v istem obsegu vršila tudi že lani in

predlanskem, ne da se je na tem kdo izpodtikal, za povod nasilnega nastopa proti sodržavljanom nemške narodnosti v Celju. Peščici teh mladeničev uspelo je kljub obsežnim varnostnim ukrepom razbiti v neki kavarni šipe ter povzročiti približno 100.000 kron škode.

Po ustavi zajamčena je vsakemu našemu državljanu ne glede na narodnost in vero varnost življenja in imetja. Včerajšnje početje v Celju naperjeno je bilo torej proti temeljni določbi ustave in je zločin nad državo. Zločin nad državo je pa tudi zato, ker morejo taki dogodki roditi našim srcem neizmerne gorja ter izpodkopavati jako občutno naš ugled in v posledici tega tudi kredit naše države.

Rojaki! Deloval sem za ujedinenje Srbov, Hrvatov in Slovencev in za sedanje državo tega imena že takrat, ko je to pomenilo nositi svojo glavo na trg. Ničesar si torej iskreneje ne želim, ko da gre ta naša država s sodelovanjem vseh svojih sodržavljanov, ugledna in spoštovana po vsem svetu, v mirnem razvoju svoji lepi bodočnosti nasproti. Kar najresneje torej svarim pred ponavljanjem podobnih dogodkov. Ako bi te moje besede ne zalegle, pa izjavljam, da mi je ostalo dovolj trdne volje in energije, nastopiti z vso brezobzirnostjo in strogostjo proti rušilec javnega reda in miru, ki morata biti in ostati temelj naše države.

V Ljubljani, dne 2. februarja 1921.

Pokrajinski namestnik,  
Ivan Hribar.

Seveda listi Taborove in druge baže se grozno hudujejo nad „radikalnim“ režimom, zagovarjajoč razbijanje menda kot kulturno delo, ki zamore našemu narodu in domovini prinesiti pred velikim svetom — ugled in respekt. Ako mi ne bomo spoštovali določb ustave, ki je temelj zakonitosti (ne glede na to, da nas ne zadovoljuje v pogledu sistema vladanja) — kako naj zahtevamo, da nas spoštujejo drugi! Z vso energijo moramo vedno in povsod pobijati nacionalne ekstremiste ter bomo kljub temu ostali dobri Slovenci in Jugoslavi, ako ne boljši, kakor oni, ki svojo jugovino dokazujejo s surovostjo in nasilstvom.

## Kukovec in Pucelj kriva davka na vozove.

Lastnike vozov na vmete (Srbi imenujejo te vozove „kola sa fedrima“) v Ljutomerskem okraju in Prekmurju (in menda tudi v drugih okrajih na Slovenskem) je zadela te dni huda globa. Davčni uradi iztirjujejo od kmetskih in obrtniških lastnikov pokritih in nepokritih vozov od enega po 200 dinarjev takse. Kdor do 15. januarja t. l. ni prijavil svojega koleseljna ali pokritega voza, kateri je na „fedre“ in kdor še ni plačal te takse do tega dne, tega sedaj neusmiljeno rubijo, ne samo prvotno svoto 200 dinarjev, ampak mu še takso zvišajo za petkratni znesek to je 1000 dinarjev od enega voza. A to še ni vse! Zraven tega še naložijo prizadetim posebno globo, katera znaša 100—200 dinarjev!

Radi teh v nebo vpijočih krivic, je kmetsko in obrtniško ljudstvo razburjeno do skrajnosti. Posamezniki dolžijo razne osebe, katere so baje krive tega šikaniranja od strani davčnih uradov. Da bodo prizadeti znali, kdo jih je „oblagodaril“ s temi krivičnimi bremenmi, priporočamo vsem prizadetim, da vzamejo v roke „Uradni list“ pokrajinske uprave za Slo-

venijo števil. 100. let. III. z dne 22. avgusta 1921, stran 499 pod tarifno-podstavko 100 „Začasni zakon o državni trošarini, taksah in pristojbinah“, kjer najde pod odstavkom a natiskano, da se mora plačati od takih vozov, za prijavo 200 dinarjev, in za letno takso od voza z dvema konjema 200 dinarjev, z enim konjem 100 dinarjev vsakoletne takse. Ta začasni zakon tudi določa, da se kazni, izrečene po zakonih o pristojbinah ne morejo znižati, niti milostno odpuščati. (Člen 20 tega začasnega zakona).

Vsem prizadetim priporočamo, da si potem, ko so prečitali to skrupucalo demokratsko-radikalne-samostojne vlade, pogledajo, kdo je ta začasni zakon sestavil, izdal in podpisal. Z debelimi črkami najdemo tam med drugimi demokrati in radikali tudi podpisa dveh slovenskih ministrov: Dr. Vekoslava Kukovec in Ivana Pucelj!

Kdor ima oči naj čita, kdor ima pamet, naj misli! („Slovenski Gospodar“.)

## Volivni odbori.

V kolikor nam je znano iz poročil, ki prihajajo z dežele, so se po vseh občinah osnovali volivni odbori naše stranke kakor smo nasvetovali in naročili v okrožnici. Ti volivni odbori ponekod izvrstno delujejo, drugod pa je opaziti nekatere napake. Da se bodo volilne priprave izvrševale popolnoma točno in s popolnim uspehom, naj upoštevajo volivni odbori zlasti to-le:

1. Kjer je v občini več stanovsko političnih organizacij (Kmetška, Delavska, Obrtna zveza), naj se sestavi volivni odbor sporazumno z vsemi temi organizacijami in naj bodo v volivnem odboru zastopani sorazmerno vsi stanovi, ki imajo v občini svoje organizacije.

2. V krajevne volilne odbore privzemite tudi nekaj mladih fantov. Mnogo je opravil, ki jih bodo fantje lažje in bolje izvršili kakor preizkušeni možje. Pa tudi vaditi se morajo in življenja in navdušenja je več, če so fantje zraven.

3. Pazite, da bodo v volivnem odboru zastopane vse vasi v občini.

Splošno naj velja načelo, da morajo sedaj prenehati vsa nespornostna, vsa prerakanja in volivci možje in fantje morajo složno in disciplinirano pripravljati

vse potrebno, da bo zmaga 18. marca čim sijajnejša. Gotovo je, ni mogoče po enem načrtu sestaviti volilne odbore v vseh občinah. Krajevni zaupniki morajo skrbeti, da bo volivni odbor tak, da bo z uspehom mogel voditi vse volilno gibanje. Poročajte pogosto, kako delate.

Tajništvo SLS.

## Tedenske novice

**Slovenci in hrvaška politika.** Pod tem naslovom smo sprejeli članek, ki je zelo značilen za trezno politično mišljenje med našim ljudstvom. Članka pa ne moremo natisniti, ker se z izvajanjem načeloma ne strinjamo. Na vprašanje g. člankarja, zakaj Slovenci ne delujejo politično s Hrvati, (jaz bi vprašal narobe) pa je odgovor itak v volilnem proglasu Jugoslov. kluba in se glasi dobesedno: 1. Ker sploh ni prišel v ustavotvorno skupščino, da se bori za hrvatsko stališče v vprašanju ureditve države za hrvatsko stališče v vprašanju ureditve države in temeljnih državnih zakonov, ki jih ima ustava, temveč je omejil svoje delo na sestavljanje spomenic na zunanji svet, med katerim so nekatere države sovražno razpoložene ne samo proti celokupni državi, temveč zlasti proti celokupni državi, temveč zlasti proti Hrvatom in Slovencem, kakor n. pr. Italija. 2. Ker je s svojo pasivno politiko omogočil, da je bila sprejeta centralistična ustava in vsi zakoni, ki so ž njo v zvezi. 3. Ker je s svojo pasivno politiko dal popolnoma proste roke v prvi vrsti demokratom, da uvedejo v vse panoge drž. uprave nečuvstvo korupcijo, da rešujejo agrarno vprašanje na škodo Hrvatov in Slovencev, da gospodarijo z državnimi dohodki po svoji volji, da vodijo davčno in gospodarsko politiko proti hrvatskim in slovenskim interesom, da obremene narod z velikim ameriškim posojilom itd. 4. Ker je s svojim znanim pismom na Ljuba Davidovića pristal na to, da se odgodi ne samo rešitev ureditve države v smislu avtonomij, temveč tudi revizija ustave sploh. 5. Ker v svojem glavnem glasilu „Slobodnemu domu“ dan na dan napada katoliško vero in katoliško duhovščino in tako slabi odpornost hrvatskega naroda v boju.

**Obmejne prometne carinske razmere.** Na naslov gg. ministrov za trgovino industrijo

in financ. — Mi, ki smo kaznovani živeti blizu Prekmurja, se nahajamo, odkar je bila železnica Špilje—Radgona Avstriji prepuščena, v vedno težjih zadregah. Komaj se je ena neznosna naredba s težkim bojem odpravila, pride že druga. Najnovejša je ta, da vsak potnik, kateri se pelje z železnico — tranzit Radgona—Špilje ali nasprotno, v takorekoč zaprtih vozovih in pod nadzorstvom avstrijske in zelo stroge straže, ne sme imeti s seboj več nego din 1000 za mesec, to je ako se pelje 10krat na mesec, samih din 100 za pot. Kar ima več, se mu vzame in on mora sam gledati, kje, kedaj, s kakšnimi stroški in s kakšno zamudo časa denar nazaj dobi, ali pa tudi ne. Za zabavo se nobeden človek ne vozi. Če namerava, nekaj kupiti, ali pa dalje se voziti, recimo v Beograd, se ne sme več železnice poslužiti, marveč mora 10 ur peš hoditi. Če bi bili merodajni ljudje nalašč postavljeni in plačani, da iznajdejo sredstva za mučenje našega ljudstva, ne bi mogli bolje delati, nego sedaj. Slučaji, ki se prigidijo na železnici na mejah pri tranzitiranju, je bolje, da ostanejo neomenjeni. Nismo proti strogi kontroli, toda naj se ta vrši tako, da ne ovira gospodarskemu življenju in ima pred očmi, da človek svoj čas potrebuje za delo, za izvrševanje svojih poslov in da vsako oteškočenje ljudstva otežuje naše napredovanje, osiromaši naše gospodarstvo in ultima ratio, našo državo. Lahko in brez vsake nadleže se da kontrola denarja izvršiti na ta način, da se vsakemu potniku vsaka svota denarja potrjuje na eni strani meje, pregleda in prečrta pa na drugi strani meje. Usojamo si, uljudno prositi naslov, da se telegrafično obrne na merodajna mesta za takojšnjo odstranitev sedanjega postopanja in denarne kontrole carinarnic v Št. Ilju in v Gornji Radgoni pri tranzitnem potovanju iz Jugoslavije v Jugoslavijo preko Špilje—Radgona.

**Volitve v Pokojninski zavod v Ljubljani.** (Zmaga „Združenih službodajalcev“ in „Združenih zasebnih nameščencev. Polom mladinskih list.) Dne 5. t. m., se je vršil skrutinij glasov, oddanih pri volitvah delegatov v Pokojninski zavod. Rezultati so sledeči: Službodajalci: Volili I. (denarni zavodi) in V. (vsi ostali poklici) kategorija. V., II., III., in IV., skupini je bila vložena le po ena lista, ki veljajo kot v naprej izvoljene s 17 delegati, od katerih je samo par mladinov. — Združeni službodajalci (v I. in V. kat.) 5005 glasov. Mladinske liste (v I. in V. kat.) 530 glasov. Izvoljeni delegati: Združenih službodajalcev 9, mladinskih list 2. — Nameščenci vseh petih kategorij (denarni zavodi, trgovina in spedicija, rudarstvo in kovinarstvo, ostala industrija in obrt, vsi ostali poklici) Združeni zasebni nameščenci 4257 glasov. Laži-Strokovne in nadstrankarske liste 1931 glasov. Izvoljeni delegati: Združeni zasebni nameščenci 19, „Strokovna in nadstrankarska lista“ 9. Zmagala je v svobodnih volitvah poštenost nad korupcijo, v Pokojninskem zavodu je odslej garantirano pravično in nepristransko gospodarstvo edinole v korist zavarovancev-nameščencev!

**Avstrijska predvojna posojila.** Delegacija ministrstva financ v Ljubljani

Arbogast Reiterer. O. T.—r.

## Skrivnostni glasovi iz drugega sveta.

(Dalje.)

„Moj Bog! Tudi v večnosti?“ pravi prestrašen trgovec in Swedenborg dostavi: „Da, tako je! Priljubljene misli in mnenja gredo s človekom na oni svet, in le težko, zelo težko si jih tam iznebi. Radi tega se jih je treba že tukaj odkrižati.“

To niso morda besede katolika, ki veruje v vice, ampak protestanta. Prav nič nas ne ovira, da bi se z njim ne strinjali. Tudi tam more biti omejen človeški duh zapleten v zmote.

Novejša protestantska knjiga pripoveduje nekaj podobnega. Evangelskega župnika dr. bogosl. Henrika Werner, ki je bil odločen nasprotnik vsake praznoverne čenče o somnambulizmu (mesečnosti in vedenju) in spiritizmu, so poklicali k nekemu mesečnemu dekletu. Po mnenju tubinginskega vseučiliškega profesorja, ki jo je zdravil, je želela, da bi bil pri njej pričujoč. Kar je videl in slišal, ga je spreobrnilo. Zapisoval si je razodetja in prikazni, ki o njih sicer dekle ni imelo nobenega pojma.

V krizi dne 9. junija vpraša dr. Werner: „Povej, ali gredo umrle duše res v vice?“ Ona: „Da, je nekaj prehodni kraj, kjer morajo vse duše po smrti ostati več ali manj časa... Celo najplemenitejše duše ostajajo po svoji smrti na tem kraju, seveda ne dolgo... Vsaka duša

se mora docela izbrisati... Stokrat srečen tisti, ki vzame malo pozemeljskih madežev s seboj!... Pomisli, da so tam šetaki, ki zanikajo nesmrtnost. Kakšne sirote so tam! Vzame seboj na oni svet kako nepopolnost, ki Albert (njen pokrovitelj in voditelj v somnambulnem stanju), groza me obhaja! Ne kaže mi nikogar več... Zdi se mi tudi čisto neumni... Tu so imeli čutni svet, da se je z njim bavil njihov duh. Tam odpade čutni svet, in če si duša tukaj ni ničesar nabrala, pač ničesar nima in njen prejšnji sijaj se spremeni v temo. Nesrečneži! Volje nimajo, ker ne morejo več hoteti, ne morejo, ker nočejo; namreč biti boljši, stremeti više. Po tem se duša presoja. Kdor tukaj ni blestel z razumom, pač pa je imel dobro voljo, bo daleč prekašal onega, ki se je na zemlji odlikoval s sijajnim razumom, ne pa s trdno dobro voljo. Nравna čistost je najvišje in vera v tistega, ki nas hoče vse zveličati, in ta je Jezus Kristus... Ne, zveličana ne bo nobena duša, ki nosi le najmanjšo nečednost na sebi; izginiti mora madež, čisto izginiti!“

Iz ust preprostega protestantskega dekleta prihaja tu v njenem vizionarnem stanju cela bogoslovna razprava v vicah, ki delala čast katoliškemu menihu. Doni kakor potrdilo nazora, da lahko duše umrlih — tudi v vicah — tičijo še globoko v zmoti; take, ki so mogoče docela neumne z ozirom na višje spoznanje.

V najboljšem slučaju utegnejo biti iz tega kroga spiritistični duhovi. Lahko pa prihajajo še iz bolj temnih globin; iz množice takih ljudi, ki sodbe niso srečno prestali.

Spiritisti sami morajo pred svojimi duhovi svariti. „Še na onem svetu so zastopane nekatere slabosti... Na zemlji živi pač dovolj hudomušnih razposojencev, in če po smrti kakor vsak od nas živijo dalje, je treba vedno računati z možnostjo, da vsled zlobnosti ali neznanja razodenejo kaj neresničnega... Temeljito bi se motili, če bi vsem razodetjem brezpogojno verjeli...“ (Olhaver, II. 140). S tem priznavajo spiritisti sami, da lahko pademo v roke zlobnih, torej hudobnih nagajivcev duhovnega sveta, da so tudi hudobni duhovi, ki nas morejo potegniti v območje svojega delovanja v vidnem svetu.

Večjo veljavo nego vizije kakega mesečnega dekleta imajo za nas brezdvomno razodetja blažene Katarine Emmerich, posebno še, ker vidimo, da je znanost potrdila marsikateri njen proroški pogled v preteklost. Ona je tudi spoznala, da je naša zemlja bivališče zlobnih, hudobnih duhov. Pravi namreč, da dobijo tisti, ki so sodbo slabo prestali, četudi so za vedno izgubljeni, na zemlji nekako začasno bivališče, deloma ker so storili marsikaj dobrega, deloma po božjem načrtu, ker vplivajo na ljudi preizkuševalno in očiščevalno. Katarina Emmerich meni, da so to tisti duhovi, ki povzročajo ljudem mnogo časnega in navnega zla. Mnogo pa jih biva v samotnih pustih krajih in na mestu, kjer so storili svoje grehe, kakor v pregnanstvu; marsikje so nastopi kot zlobni strahovi.

(Dalje prihodnjik.)

objavlja uradno: Z odlokom gospoda finančnega ministra D. br. 25.585 z dne 6. novembra 1922 (Uradni list šte. 118 z dne 17. novembra 1922) je bil določen rok za naknadno žigosanje obveznic predvojnih dolgov bivše Avstrije do dne 15. decembra 1922. Ker se vzlic temu, da se žigosanje vrši tako dolgo, nahajajo na našem ozemlju še vedno nežigosane obveznice avstrijskih predvojnih posojil, objavlja ministrstvo financ, generalna direkcija državnih dolgov v Beogradu z razpisom z dne 24. januarja 1923 D br. 1411, da bo sprememba prošnje za naknadno žigosanje avstrijskih predvojnih obveznic še do 20. februarja 1923.

**Dr. Novačan na dilci.** Dr. Novačan, ki izdaja „Republikanca“ in se je pridružil Radičevi stranki zato, da bi hodil lahko po dnevnikih 600 K v Belgrad, je Radič vrgel iz svoje stranke. Ubogi Novačan, kdo ga bo zdaj volio, če je celo pri Radiču izgubil ves kredit.

**V Monakovem so vrgli antantno komisijo na ulico.** Ravnateljstvo hotela „Die vier Jahreszeiten“ je naznanilo komisiji, naj se do 6. zvečer izseli. Hotelski nameščenci so izjavili, da bodo predvsem bojkotirali Francoze. Na pritožbo komisije je vlada izjavila, da jamči samo za osebno varnost Francozov, za stanovanje pa ne.

**Rusija mobilizira.** „Dzienik Gdanski“ poroča, da je sovjetska Rusija mobilizirala pet letnikov, da pomaga Nemčiji v slučaju vojne s Francijo. Moskovski oficijelni krogi pričakujejo, da bo Nemčija došla do spoznanja, da je njena rešitev samo v ožji zvezi z Rusijo.

**Za avtonomijo Južne Srbije.** V belgrajskih „Novostih“ piše zemljoradniški poslanec g. Jovanović o Protičevem nastopu med drugim: „Stojan Protić ima doslej lepe uspehe v Vojvodini in v Južni Srbiji. Njegovi agitatorji nastopajo odkrito s parolo: „Avtonomija za Južno Srbijo!“

**Žena zgorela.** V hiši Pavla Mihajloviča, kmeta iz Gaje v Bosni, je izbruhnil požar, ki je nenadoma zajel vso hišo, ki je v pol ure zgorela. Pri tem je zgorela tudi Mihajlovičeva žena Stana.

**Uradniško vprašanje.** Predsedstvo pokrajinske uprave nam poroča: Po brzovarnem obvestilu, ki ga je prejelo predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo iz Beograda, bodo po naročilu ministrstva financ, predloženi prihodnji teden finančnemu odboru predlogi: 1. da se izenačijo droginjske doklade, 2. da se izenači stanarina, 3. da se poviša maksimum za dodatke najnižjim uslužbencem, 4. da se zboljša položaj vpokojencev.

**Vol požrl bogastvo.** Če se kakemu zakoncu pripeti, da tuintam globlje premeri kozarček, ga žena navadno pozdravi z vljudnostjo: „Piješ ko vol; vse boš zažrl...“ Malo drugače pa se je nedavno pripetilo nekemu francoskemu posestniku. Vol — pravi vol — mu je ušel iz hleva. Ko ga je posestnik ujel in privezal nazaj k jaslom, mu je vol iz žepa potegnil listnico in jo začel žvečiti. Šele ko je odhajal iz hleva, je posestnik opazil, da mu listnica manjka. Vol je med tem časom žvečil zadnji ostanek. V listnici je bilo dvanajst tisoč frankov, kar v naši valuti znaša 80.000 dinarjev. Vol je torej požrl celo bogastvo.

**Anarhistinja ustrelila urednika.** Anarhistinja Germain Bartou je prišla v uredništvo lista „Action Française“ z nekim pismom in je hotela govoriti z Leonom Daudettejem, ki jo pa ni hotel sprejeti. Sprejel jo je urednik Matin Platau. Malo minut potem, ko je vstopil Platau v sprejemni salon, se je zaslišalo pet streliv. Urednik je prišel omahujoč iz salona in

se je zgrudil pred vrata na tla. Kmalu je izdihnil. Ženska je ustrelila štirikrat na urednika, petič pa proti sebi. Težko ranjeno so odvedli v bolnišnico.

**500 stotov težak zvon.** V zvonarni Ulrich v Apoldi so vlili zvon za katedralo v Kölnu, ki tehta 500 stotov, visok je 4 metre, obseg pa znaša 3 in pol metra. Stroški znašajo 100 milijonov mark, pri čemer niso vračunani prevozni stroški.

**12 letna žrtev nepremišljenega preganjanja.** 12 letnega dečka Ruperta Šorica je po krivem preganjalo orožništvo, češ da je na meščanski šoli v Celovcu, katero je obiskoval, izvršil neko tatvino. To je na dečka tako delovalo, da se je vrgel pod vlak.

**Koliko je stala svetovna vojna.** O tem piše „Newyork Herald“: Svetovna vojna je stala 250.000.000.000 dolarjev v srebru. Ta vsota ima težo 7.812.000 ton. Za prevoz te teže bi bilo potreba 3906 vlakov po 40 vagonov vsaki. Ti vlaki bi zavzemali dolžino 1302 milje, to je pot od Newyorka do San-Paulo. Ako bi se ti dolarji položili drug poleg drugega v eni črti, bi mogli 236-krat po ekvatorju objeti zemeljsko kroglo, ako bi se pa položili drug na drugega, bi se stvoril srebrni stolp v višini 349.560 milj, to je dvainpolkrat toliko kolikor znaša razdalja med zemljo in luno. Ako bi se pa ti dolarji splavili, bi dobili srebrno reko, dolgo 49.322 milj ali dvakrat več kot je dolg zemeljski ekvator. Ako bi se to srebro razdelilo enako med prebivalce celega sveta, ki so živeli avgusta meseca 1914 leta, torej ob izhruhu svetovne vojne, bi dobil vsaki, tudi najmanjši otrok 170 dolarjev. „Za ta denar“ — dostavlja list — „bi se bilo dalo gotovo nekaj veliko bolj pametnega narediti nego je bila svetovna vojna.“

**Prijatelji lepih knjig, pozor!** V tiskarni Panonija se pripravlja za natisk zbirka ljudskih povesti znanega pisatelja g. Josipa Kostanjevca. Prvi zvezek v ličnem žepnem formatu izide še ta mesec. Cena zvezku je tako malenkostna, da si lahko vsak, ki ljubi res lepe povesti, kakoršnih sedaj nikjer ne čitamo — nabavi po en zvezek Kostanjevčevih „Zbranih spisov“. — Letos izide po potrebi več zvezkov, ki se dajo lahko pozneje vezati v knjigo. — Segajte po lepi knjigi. Prednaročila sprejema naše uredništvo.

## Dopisi.

**Gornja Radgona.** Uboga slovenščina! Na znani beraški baraki ob mostu je od strani carinske oblasti nabit lepak z vsebino: „Pokažite Carinarnici sav zvečiči i papirni novac — in to najprej v cirilici, potem v latinici približno v hrvaškem, zatem v angleškem, francoskem, nemškem, italjanskem, rumunskem, grškem, turškem in nazadnje celo v madžarskem jeziku. Tvoje oko pa zamanj išče slovenskega opozorila. Zopet žalosten dokaz, da je vseh naštetih deset jezikov in pisav bolj enakopravnih s srbsčino in cirilico, kakor pa naša uboga, od sovražnikov države in še od lastne vlade zatirana slovenščina. — Radovedni smo le, kako stališče bi zavzeli nadslovanski orjunci? — V interesu drž. uprave bi bilo, da bi vsaj na takih mestih upoštevali slovenščino. Predstoječe žalostno dejstvo pa je le materijal za kovanje kapitala onih elementov, ki radi uganjajo protidržavno politiko. Nič ne bi imeli proti temu, ako bi še Indijanci in Malajci delili svoje mesto na teh plakatih — samo, da bi tudi tam stal slovenski stavek: Pokažite Carinarnici ves kovani in papirnati denar! — Žalostno pri tem je tudi, da manjka poleg slovenščine tudi — (naravno!) — bolgarščina!

**Gornja Radgona.** (Razne novosti.) — Barako na mostu, ki je bila velikokrat predmet naše upravičene kritike, si je oblast že pogledala. Upajmo, da ne ostane le pri gledanju, ampak da se bo tudi nekaj ukrenilo, da se ta državna sramota ob državni meji od-

pravi in postavi za ljudi primeren stražni lokal. — Tobačna režiža (odn. tovarna) ali kdo mora imeti čudne metode. Te dni se je zgodilo, da je neka stranka prevzela zavoj cigaret z omotom vrste „Morava“ in ko odpre najde v zavoju še enkrat slabšo vrsto „Sava.“ — To je že več, kot nerednost. — Tobačna glavna zaloga v Gornji Radgoni čudovito dobro funkcionira. Njen imetnik g. Filip Jurkovič, ki si zadnje tedne tako vneto brusi pete po agitacijah — se za zalogo sploh ne briga ter mu je vse skupaj deveta briga. Ljudje se pritožujejo nad to malomarnostjo in zahtevajo, da se naj tobačna zaloga poveri agilnemu in vestnemu človeku, kateremu ne bo prva briga le strankarska agitacija, brezplodna hujskarija in beganje mirnega prebivalstva.

**Ljutomer.** Na lastno prošnjo je vpokojen šolski ravnatelj g. I. Robič. Prejel je za svojo mnogoletno uspešno delovanje na šolskem polju priznanje in zahvalo od najvišje šolske oblasti, za kar mu častitamo. Vzgojeval je v dobi svojega 53 letnega službovanja mnogo odličnih mož in žena, ki mu bodo iz srca hvaležni. Služboval je pri Sv. Jakobu v Slov. gor., v Ptujju, pri Sv. Vidu blizu Ptujja in od leta 1893. tukaj, torej celih 30 let kot šolski vodja v trgu. Pretrpeti je moral marsikatero bridkost, zlasti v času, ko je bila ustanovljena nemška šola. Želimo zaslužnemu šolniku še mnogo mirnih in zdravih let v pokoju!

**Hrastje-Mota.** Kolesarsko društvo Hrastje-Mota priredi v nedeljo dne 11. februarja 1923 v gostilni gosp. Jožef Farič v Rihtarovcih plesno zabavo s šaljivim zaporom in šaljivo pošto. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstopnina 3 din za osebo. Svirā Ciganska godba iz Črnelovec. Za obilen obisk prosimo Odbor.

**Šarje pri Ljutomeru.** Na Svečnico sem prišel slučajno na zab. večer ljutomerske podr. Jugoslov. Matice. Začetek je bil napovedan ob 8. uri zvečer, a zabava se je pričela, ko je nastopil neki odgójitelj Tr. na oder bleketajoč, češ, poglejte me „iceka“. To je bilo ob 11. uri; zatem so nastopale 3 gospe, ki so nam sicer lepo zapele nekaj solospevov, pa s tem pač občinstvo ni moglo biti zadovoljno. Kje so pa bile druge točke? Torej dobili ste nas na limanice. Jaka, drugič ne ideš več na led! Naštel sem v dvorani nekaj nad 80 oseb. Trgovca sem videl le enega, obrtnike pa tri. Kje so pa ostali oni trgovci milijonarji (g. dopisnik navaja imena, katera smo črtali, ker itak vsak ve, ali je bil tam ali ne. Uredn.) To si hočemo prav dobro zapomniti. Kaj ne, mi smo Jugoslovani, kadar se gre za zaslužek. Obnašanje „pujceka“, ki ste ga zlicitali vam je pokazal, kaj si zaslužite. S plesom se je končal „velikanski“ spored, naši bratje onstran mej pa ječijo pod trdim jarmom. Na občnem zboru naše Matice še nekaj več.

**Stročja vas-Pristava.** Vabilo na izvanredni občni zbor bralnega društva Stročja vas-Pristava, ki se vrši v nedeljo, dne 11. februarja 1923 ob pol enih pop. v društveni sobi. Spored. 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika in Knjižničara. Volitev novega odbora. Slučajnosti. Vabijo se vsi člani, dobrodošli pa tudi vsi stari in mladi. Odbor.

**Za obmejni tiskovni sklad** je daroval g. župan Fr. Santl iz Črešnjevca din 12, Neimenovan din 10. Prisrčna hvala!

**Zloba ali neumna otročarija.** (Dopis.) Zadnje nedeljo se je vršil v Radnicah plesni venček železničarjev. Neki nepridiprav je menda iz sovraštva do železničarjev ali kakega drugega nečednega nagiba položil na progo cele šope protja. Ljutomerski večerni vlak je en tak šop prerezal na dvoje, dočim drugi očitno niso ovirali prometa, dasi bi se lahko zgodila neprimerna nesreča. Mislimo, da ob-

stoji nekje v železničarskem pravilniku ena določba, da se mora proga pred prihodom odn. pasiranjem vlaka pregledati; ako pa te določbe ni, je to neodpustljiva pomanjkljivost, ki je vredna z ozirom na predstoječi slučaj vse graje.

**Sv. Jurij ob Ščavnici.** (Tobačnih rastlin ne more videti.) G. Lasbacher v Št. Juriju pri Ščavnici je imel preteklo leto več tobačnih rastlin na svojih njivah. Katarini Antonič, ki je njegova sosedka, bržkone to ni ugajalo in radi tega je baje prosila baje prosila svojega brata Franca, da naj bi mu rastline narezal. Ta se je dal takoj pogovoriti in res je 15. julija narezal 75 tobačnih rastlin, katerih pa, ker ni kadilec, ni vzel s seboj temveč jih je pustil na mestu. G. Lasbacher je sumil, da mu je to nekdo iz njemu sovražne rodbine Antonič napravil in je zadevo javil orožnikom, katerim je Antonič tudi priznal, da je rastline narezal. Pri okrajnem sodišču sta bila obsojena in sicer Franc Antonič na 48 ur, njegova sestra Katarina pa na 24 ur zapora. Proti tej obsodbi sta se pritožila, toda okrožno sodišče v Mariboru je 23. t. m. potrdilo prvotno obsodbo.

**Apače.** V nedeljo se vrši tu prvi uradni dan novoustanovljene Posojilnice. Vlagatelji in vsi interesenti — pridite! — (G. Ivanuši.) S pobijanjem „klerikalnega“ zmaja ste na krivi poti. Sicer pa bo vaš nepremišljeno letéči jezik dobil primerno plačilo. Kjer vas ne srbi, tam se vam ni treba „čohati“. — Šolski vodja v Stogovcih je imenovan za gerenta kar 2 (dveh) občin: Drobotinci in Podgorje. Vsekakor je to dokaz, koliko zatega časa se predpisuje šolskemu vodji, ki dobro ve, da mu manjka najmanj še učna ena moč. — Davkoplačevalci si zamišljajo učitelja v učilnici in ne pri podpisovanju živinskih pasošev. Okrajni in višji šolski svet bi lahko pokazal nekoliko več razumevanja za šolski pouk, manj za strankarstvo, ki semkaj ne spada. Učitelj in šolski vodja mora kot gerent 2 občin na uradne dneve v Apače, otroci pa ostanejo brez pouka. Očetje in matere šoloobveznih otrok zelo dvomijo, če je to — napredno!

### Ali sem poravnal naročnino?

**Bolečine?** V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bodele čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čes 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 špeciialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špeciialnih steklenic 208 dinarjev s 5% doplatka razpošilje: lekarna Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 326, Hrvatsko.

**Dobro uro imeti** je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se neve nikdar pravega časa. Znana tvrdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 952, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguren, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik tvrdke Suttner vsebuje še veliko izbiro tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin.

**Obmejni Slovenci!**  
Zbirajte  
za Obmejni tiskovni sklad!

## HRANILNICA IN POSOJILNICA V RADINCIH

r. z. z. n. z.

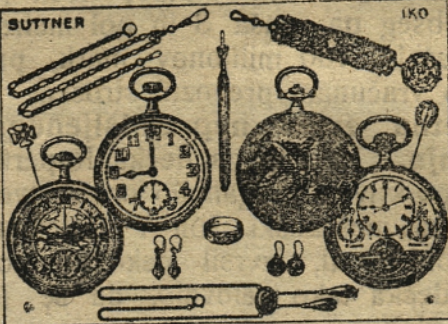
obrestuje vloge z 5% od sto, || daje raznovrstna posojila in  
vezane vloge tudi višje, || izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168

Izdaja Konzorcij: „Murska Straža“. — Urejuje: Uredniški odbor. Oblastem odgovoren: J. Kovačič. — Tisk: Tiskarna Panonija v Gornji Radgoni.

## Kje Vi kupujete?

Ure, verižice, prstane, rinčice, zapestnice, zlatnino in srebrnino, nakit in različne slične potrebščine?



Že 20 let znana odpošiljalna tvrdka ur H. Suttner je uredila svoje odjemalce, tako, da more vsak vrniti predmet katerega ne želi

obdržavati, a za oni denar se mu pošlje vsaki drugi zaželeni predmet. Nimate tedaj nikake rizike in morete lahko priti do dobre, zanesljive ure, katere vam prihrani popravke in jezo; ravno tako vam pošlje vsaki drugi predmet od zlata, srebra ali kovine v najlepši in najboljši izredbi. Tu najdete vse kar iščete za sebe ali za darila. Zahtevajte ilustrovani krasni cenik, za katerega vam je treba poslati samo 2 dinarja:

Odpošiljalni tvrdki ur

H. Suttner, Ljubljana št. 952, Slovenija.

Kam pa Ti Tonče s tolikimi steklenicami?

Ali ne veš, da je prišel stric Marko na obisk. Grem po vino k

**Juršetu na Spodnji Gris.**

Tam dobim vedno najboljšo staro kakor tudi novo vino po zmerni ceni.

**Kupujem in prodajam**

pristna stara kakor nova vina na debelo in drobno na

**Spodnjem Grisu št. 19.**

Se priporočam za obilni poset (obisk)

**ALOJZ JURŠA**

trgovec z vinom na debelo in drobno  
**V GORNJI RADGONI ST. 19.**

**KORANIT** je vendar najboljša streha in najcenejša.

Je pravi zajamčeno pristni asbest-škrlj in ne rabi nikdar popravila.

Ponudbe in proračune pošlje:

**Fran Hočevar, Žirovnica (Moste)**  
Gorenjsko.

**MLINARJI, POZOR!**

**Mlin** popolnoma novo montiran, moderno urejen, z eno mlatilnico (Dreschmaschine) z novim 2 m dolgim cilindrom. Vprašati v upravnishvu „Murske Straže“.

**Na prodaj** je posestvo z novim poslopjem in z celim inventarjem, 3 orale njiv, 1 oral travnika, 1 oral sadonosnika in mlin na Muri. Mlin je 1/4 ure od hiše oddaljen in se proda skupaj ali posebej. Cena se izve pri lastniku Alois Kegl, Hrastje-Mota št. 58 pošta Radinci.

**Posestvo** po ceni na prodaj, blizu Sv. Lenarta Slov. gor. hiša in gospodarsko poslopje s prešo, vinograd, sadonosnik, njiva in gozd, skupaj 5 oralov. Kupec se naj oglasi pri Vinc. Zorman, Sv. Trojica Sl. g.

**Velikonočne pesmi.**

(Krepki diatonični meš. zbori.)

Ima org. Rozman, Vel. Nedelja.

Cena: denar naprej 6 Din, na povzette 6 Din, v Ameriko 10 Din izv. 1 dolar.

**Vinokupci pozor!**

Večja količina vina, letnika 1921 in 1922 se prodaja v dneh 15., 16. in 17. februarja po dnevni ceni

**Edlinger, Police štev. 33**  
pošta Gornja Radgona.

**Novi zidani umetni mlin**

z žago za deske in cirkular, za olje delati, apnica za apno žgati. Mlin je na vodi Pesnica in med dvema trgoma, pri veliki cesti; vodena moč od 50 do 70 konjskih sil in še več se proda radi ženitve Konrad Zotter, Gočova, p. Sv. Lenart Sl. g.

**Proda se posestvo**

z gospodarskim poslopjem vred. So lepe njive, travniki, lep sadonosnik in gozd, skupaj 10 oralov. Gospodarsko poslopje in je posestvo je v najboljšem stanju. Več pove lastnik Anton Mlinarič posestnik v Bačkovi, p. Benedikt v Slov. gor.

**Najboljši kovači premog**

se dobi vsak čas v poljubni množini najceneje pri **J. LOVRENČIČ IN DRUG** trgovina z mešanim blagom v KRIŽEVCIH PRI LJUTOMERU.



Toliko jajc mi znesejo moje kokoši da je veselje. Najrajši jih prodam

**RATNIK-u**

v GORNJI RADGONI  
**SPODNJI GRIS štev. 12**

kateri plača po najvišjih dnevnih cenah.

Kupuje tudi vinski kamen po najvišjih dnevnih cenah.

